

مہتّه اصحاب اخلاق و فرقہ

مشاهیر اصحاب کرام و فقہائی عظام و مجتہدین ذوی الاحترام
حضراتندن بخش ایک ذات فضائیسمانک تراجم احوال و مناقب
شریفہ لری و اقوال حکمت انسانی حاکیدر .

باب والای مشیعہ تناہیدہ منعقد تدقیق مؤلفات انجمن عالیہ ذلک تدقیق و تصدیق
ومعارف ہمو میہ نظارت جلویہ صنک ۱۲۶ نصوص و فی ۲ محرم سنہ ۱۳۱۹ و فی ۱ ماہ س
سنہ ۳۱۷ تاریخی رخصتنامہ میہ طبع او نشدر

محردی: حلی زادہ ابراهیم رفت

طبع ثانی

— — — — —

دارالخلافۃ العلیۃ — ۱۳۲۳

مقدمه

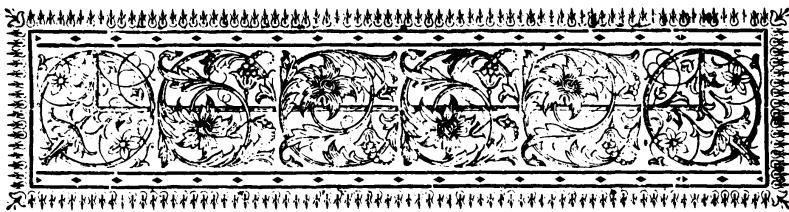
دین جلیل اسلامه خدمات مبروره لری سبق ایدن مجتهدین
عظم حضرائیک تراجم احوالی — که هر بری بر مرات
شئون علویتدر — انسان ، معالی و جدانی ، فضائل اخلاقی
تصویر ایدن او عالی حیفه لره چشم عبرتله باقه حق او لور ایسه
نظر نده زهد و تقوادن مصنوع برجوق اجسام نور تجسم ایدر .
کیمی خشیة الله‌دن صباحلره قدر ناله تضرعاتی رفع بارکاه
احدیت ایلمش ، کیمی وفات ایتدیکی زمان جنازه سنده یوز بیکلر جه
کشی حاضر بولنش ، نهایت خاک سیاهه بورونه رک بتون ابنای
نوعی غریق ماتم ایلمش در . کیمی ده عبادات و تحصیل علم
اغور نده او یومامق ایچون صباحه قدر اثوابنه صغوق صولو
سرپیک صورتیله و ظائف عبودی ایهایه چالیشم شدر . او یله
سوزلر سویلامشلر درکه هر بری بر درس عالی حکمتدر . بر
مؤمن بو کتابی او قو دیمی کویا مکتب ادب و مدرسه عرفانک
اک منتهی صنفتدن چیقمش برشا کرد کبی تصفیه و جدانه و تهذیب
اخلاقه نائل او لور . فه درر بارلزندن او یله عالمانه سوزلر صادر
او لشدرکه هر جمله سی بر مجموعه ادب تشکیل ایلمش و صربی

روح و منزک نفوس اولمشدو. جواهر حکمت و عرفانی نشرده
 نه درجه ده مساعی مقدمه اه لری سبق ایتدیکی جزئی بر تأمل ایله
 کوریلور. کافه احوالده کلام الله و سان نبویه بردستور اتخاذ
 ایلمشلور. خورشید معرفت انوار فیاضانه سیله انتظار امی
 تنور ایتدیکی زمان او زمین کالات جمعیت بشر آرمه نمده
 آسایشک ادامه و تأییدی ایچون خوارق افکار عادلانه و حکمانه
 ایله اویله قوانین تنظیم و نظمات تحریر ایلمشلور که انسان بوکله
 قارشی سبابه خای حیرت اولور. ظهور اسلامدن مقدم بر
 طاقم شایان تعجب نظمات وار ایدی که بر یerde منیت عد
 اولنان دیکر یرده خیانت صایلور ایدی. المنه لله شریعه
 نفس الامرده هانکیسنک خیانت و هانکیسنک منیت اولدینی
 کوسترمشدر. حق الانصاف دوشونیله جلت اولور سه شریعت
 اسلامیدن اوسع و اعدل بر قانون بولنهماز. فقهاء امتك
 کلام هارفانه لری دقتله صحیفة ذهنه آلانر لطیف و روح آور
 علوی بر سکونه طالارلر و وجودلری بر ستر کالات قابلار.
 نام استادانه لری تجیل ایله یاد اولنان بوقهانک مسلک حقیقت
 و حکمتلری فضائل و جدانیه به نمونه حکمتدو. جرح و ابطاله
 امکان بولنهماز. ایشته بزده حاجزلکمزه باقیه رق اصحاب نبی
 ذیشاندن بده ایله مشاهیر فقهانک تراجم احوالنی یازیبورز.
 خطالریمذک عفویگی رجا ایدرز. حاصلی بونلرک بیلنمسی
 هر مسلمانه لازمدر. جناب حق جلالئل آثار عمرانپورانه سیله

علوي بتوں قلوب امته جایکیر او لان پادشاه معرفت اکتاہ
و خلافتیناہ دل آکاہ السلطان ابن السلطان السلطان الغازی
(عبدالحید) خان ثانی افندمن حضرتی اریکہ سلغشت
سنیہ لرنده برقرار بیورسون آمین۔

حلی زادہ : ابراهیم رفعت

مشاهیر اصحاب کنزیمه

و
راجح احوال فقرها

اصحاب کرام و فقهای عظام حضراتنک اقوال
منیفه‌لر لیله تراجم احوال شریفه‌لر ندن باحتدر.

مدخل

فقهای عظام حضراتی یدی طبقه‌یه آیرلشددر :
برنجیسی : مجتهد مطلق طبقه‌سیددر . بونلر ادله اربعه
اولان «کتاب» «سنّت» «اجماع» «قياس» ایله مسائل شرعیه‌یی
استخراج ایدرک اصولده ، فروعده هیچ کیمسه‌یه تابع دکلردر .
مشار الیهم فقهای سبعه و اصحاب کرامدن مجتهد مطلق اولان
ذوات ذوی‌الاحترام ایله ائمه اربعه و ساره‌دن عبارتدر .
ایکنیجی طبقه : مجتهد فالمذهب اولان ذوات کرامدن
امام یوسف ، امام محمد ، امام زفر حضراتی کبی که بونلر

مشاهیر اصحاب کریم

۷

ادله شرعیه ایله استخراج احکام ایدرلر ایسده اجتہاد ایشکلری احکام شرعیه مجتهد مطلقک اجتہادینه مخالف اولماق لازمدر. قواعد اص-ولیه ده تقليید ایمک صلاحیتی حائز درلر ، حالبوكه مجتهد مطلق اولانلر قواعد اص-ولیه ده هیچ کیمسه به تقليید ایمزلر . بوجهندن متاز درلر .

اوچنجی طبقه : بو طبقه اصحابی نه مجتهد مطلق ، نده مجتهد فی المذهبدرلر . شوقدر وارکه نص قاطع بولنمیان یرلدە مجتهد مطلقک اصولنه تبعاً احکام استنباطنه ماذون درلر ، اما بواستباط مجتهد مطلقک اجتہادینه مخالف اولما میلدر .

ابو جعفر الطحاوی و ابوالحسن الکرخی، شمس الائمه الحلوانی، شمس الائمه السرخی، فخر الدین، فخر الاسلام حضراتی هې طبقة ثالثه دندر .

دردنجی طبقه : بونلره اصحاب تخریج اطلاق اولنور . اجتہادرنده مستقل اولمدقلری کېي مجتهد مطلقک مذهبندن احکام دخی استخراج ایده منلر . آنجق درجه ئانیه ده بولنان مجتهد مذهبنک بعض اقوالى ایضاح و تأویل ایده بیلمکه ماذون نیتلری واردر . فخر الدین رازی بوجمله دندر .

باشنجی طبقه : بو طبقه اصحابی بعض م-ائلک وجحان و علویتی حقنده بیان مطالعه ایدرلر . و بو کېي مسئله لر حقنده تفصیلات ویره بیلورلر . صاحب فیروزی و صاحب هدایه کېي .

آلتىجى طبقه : بونل بر چوق علمای کرامدن عبارت

ترجم احوال فقهاء

اولوب اصلاً مستقل بر رأیه مالک دکلردر . شوقدر وارکه
برمسئله نک قوى وضعيف اولدیغى تعیین وبر روایتک ظاهر
وغير ظاهر اولدیغى بیان ایده بیلیرلور . صاحب مختار و صاحب
وقایه بو طبقه دندر .

یدنچى طبقه : مؤلفين قسمىدرو . هىچ بررأيى كېرىشمزلر .
مجرد فقهاء عظامك اجتهادات واقوالنى كىتابلرنده بیان ایده
بیليرلور . ملا خسرو وابن كال پاشا بو طبقه ارىيانىندر .

مذهب صفتىك حاوى اولدىغى مسائل اوچ قسمدر :

برنجىسى : مسائل اصـولىدرك ظاهر الروايدر . بوده
صاحب مذهب امام اعظم وامام یوسف وامام محمد حضراتى
كېيىقىه اجتهادىندن روایت اولانان مسائلدر . آنكچون
بونلره علمائى ثلثه تعیير اوبلنور . بومسائله ظاهر الروايدىنلىمى
امام محمددىن متواتراً نقل ايدلدىكى ايچوندر .

ايكنچى قسم : مسائل نوادردر . بوده مجتهدلر طرفدن
منقول ايسەدە روایات مونوقە درجه سنه وارمىدىغىدن نوادر
دىنلىمشدر . بونك ايله برابر مجالس فقهاده جريان ايدن مسائل
تلامىذ طرفدن ضبط و تحریر اولنمىش ايسەدە شمىدى اهلى
قالماشىدر .

اوچنچى قسم : فتاواهه مذکور مسائلدر . واقعات دنى
ديولور . بوده متأخرین مجتهدىنىڭ روایت ايتىكلارى مسائلدر .
مجتهد مطلقدن برسوزه دسترس اولنەماماش ايسەدە سوزلى
سند مقامىنده اولان ذوات طرفدن جمع ايدلشىدر .

بوائزه اقتقاءً ایلک اوچه قتوی کتایی یازان (فقیه ابوالبیث۔ السمر فندی) در که «نوازل» نامنده کی کتایی وجوده کتیر۔ مشدر . روایت او لندیقه کوره ائمه مجتهدیندن ابتدا فقه شریفه دائر کتاب تأییف ایدن امام محمد حضرت لریدر . کذلک «جامع الکبیر» «مبسوط» «زیادات» «سیر کبیر» «امالی» «رقیات» «کیانیات» «هارونیات» «جرجانیات» مشارالیه حضرت لرینه عائددر . «جامع الصغیر» و «سیر کبیر» ده کی مسائله ظاهر الروایه و مشهور الروایه دیر لر . «مبسوط» ده کی مسائل اصلیدر . «زیادات» و «جامع الکبیر» ده اولانلره روایت اصول تعمیر اولنور . نوادر (جرجانیات) ، (هارونیات) ، (کیانیات) ده اولان مسائله غیر ظاهر الروایه اطلاق اولنور . جرجانیات امام محمدک جرجانده جمع ایلدیکی مسائلدر . کیانیات (کیان) نام ذاتک امام محمددن نقل ایتدیکی مسائلدر . بوند کیلر غیر ظاهر الروایه ده . هارونیات (هارون) نام ذاتک طوبلا دینی کتابدر . رقیات (رقه) ده قاضی اولان ذاتک امام مشارالیه دن اخذ ایلدیکی مسائلدر . «امالی» دخنائی تدریسده طلاب طرفدن استتساخ اولانلره دینور .

عبدالله بن مسعود رضی الله عنہ حضرتلى

صحابه نبینک سرتاج ابتهایجیدر . هر کون وجه عالی جناب پیغمبری بی کورمک و حضور مسعودت نشور حضرت رسالت پناهیده بولنق شرفیله مباھی اولور ایدی . افقه فقهای اصحاب اولمغله برابر مسنند جلیل اجتهادی دخی احراز ایلمشدر . مشاوارالیه اسلام اولان ذوات کرامک آلتیجیسیدر . ایکی دفعه حبسشستانه کیتمش و (بدر) محاربه سنده بولنش ایدی . تزد معالیو فد حضرت فخر الرسلدہ کننديسنے او درجه شرف امتیاز ویرلشن ایدی که اکثر امورده پیغمبر ذیشان علیہ الصلوٰۃ والسلام افدمزک شرف مشورتلىینه نائل و اسرار جلیله پیغمبرینک اکثريسنے واقف اولور ایدی .

سخا و نظافتده سنن رسوله اتباع ایتمکده ایدی . حضرت عمر (رضی الله عنہ) ک خلافتی زماننده کوفه ده قاضی اولدی . حضرت عثمان رضی الله عنہک عهد عالیسننده مناصب دنیویه دن فراغت ايلدی . مدینہ منوره آلمتش ياشنده اوله رق دار تقایه هاتحال ایتدی ، اور اده مدفوندر . چوق وقتلر خدمت جلیله حضرت پیغمبریده بولنه رق نعلین رسول اللامی کذر کاهنہ بر اقیر و بو و سیله ایله التفات جهان درجات جناب پیغمبری یه نائل اولور ایدی . آره صره انواع نجی بی لابس اولدینی حالدہ زقاقدہ

النده عصا او له رق نئي ذيشانك او كنه دوشر ، حجر ئەسـعادته
 قدر كلوردى . مشاراليه اقرب رسـول الله در . وجود عاليلىرى
 غايت ضعيف و ساقيني ايجه ايمش . رسول اكرم بركون اصحابه
 خطاباً : « سز ابن مسعودك وجودجه ضعيف او لدېغىنە باقىكىز ،
 ميزانده جماله كىزدىن آغرىدر » بىوردىيلر . نافله نمازى جوق
 قىلار ايمش . وجودجه متىحمل او لمدىغىندىن سنه ده اللى بش
 كوندىن زياده صائم او له ماز ايدى . نمازى هرشىدين زياده سور
 ايدى . حتى برـكىجە خانه سنه نماز قىلمق او زره اىكىن حضرت
 عمر رضى الله عنـه كىنىسى دعوت ايمش . جواباً : « يامـر ، نمازل زىمى
 بىشىرىنـجە كـلـهـم ، دـىـشـدـر . (ابـو مـوسـىـالـاشـعـرـىـ) : « ابنـمـسـعـودـ
 بـرـحـيـاتـ اـيـكـنـ بـنـدـنـ بـرـشـىـ صـورـمـىـكـزـ » دـىـشـدـر . برـكـونـ ذاتـ
 مبارـكـلـيـرـنـهـ « نـزـدـكـزـدـهـ هـاـنـكـىـ عـلـمـ مـقـبـولـدـرـ؟ـ » دـىـيـهـ سـؤـالـ اـيـتـدـىـلـرـ .
 « عـلـمـ قـرـآنـ وـعـلـمـ سـنـقـىـ غـاـيـتـ سـوـرـمـ » دـىـيـهـ جـوـابـ وـيـرـدىـ . مـشـارـالـىـهـ
 فـوـقـالـعـادـهـ قـوـهـ حـافـظـهـ وـمـلـكـاتـ عـقـلـيـهـ يـهـ مـالـكـ اـيـدـىـ *ـ حـامـلـ قـرـآنـ
 كـرـيمـ اوـلـانـلـرـ حـلـيمـ وـجـسـورـ اوـلـمـلـىـ وـدـائـمـاـخـزـونـ بـرـ حـالـدـهـ
 بـولـنـلـيـدـرـلـرـ *ـ بـيـورـلـرـدـىـ *ـ اـنـسـانـ حـقـيقـتـ اـيـعـانـهـ وـاـصـلـ
 اوـلـهـ مـازـ ،ـاـلـانـزـدـنـدـ حـلـالـدـنـ اوـلـانـ فـقـرـ حـالـ ،ـ حـرـامـدـنـ
 كـلـانـ زـنـكـيـنـلـكـدـنـ خـيـرـلـ اوـلـمـلـيـدـرـ *ـ اـنـسـانـ كـامـلـ مـدـحـ
 وـذـمـ عـنـدـنـدـهـ مـساـوىـ اوـلـاـنـدـرـ *ـ كـيـجـهـ وـكـونـدـوزـ

تحول ایدر، احوال دکیشیر، امانت اهله اعاده اولنور* خیر زدع ایدن بیوک محصول آلیر، شر اکن ندامت بیچر * جمل حکمیه می مشارالیه حضرت لرینک اقوال عارفانه وزاهدانه سندندر . بر کون بر اعرابی کله رک : «یا ابن مسعود! بکا برشی» تعلیم ایله که جمیع منافعی جامع اولسون دنیاده و آخرتده نجات بولهیم» دیدی. ابن مسعود اعرابی یه خطاباً : «*جناب خالقه اصلا شرک قوشمه؛ کتاب الله و سنه نبی ایله عامل اول * باطل کاور سه ردایله، حق قبول ایت * بیوردیلر. بر کون کرمی عالی خطابته، «دنیاده بیوک فالق شرت لساندر . قلب وارد رک شهوت اقباله مالکدر . میز قلبی شهوت زمانده اغتنام ایلهیک» بیورمشلدر . بر کون ذات مبارکلرینه : «یا ابن مسعود! امر بالمعروف و نهى عن المنکر رعایت ایتینلر هلاک اولور» دیشلر ایدی* خیر ، قلبی معروف ایله املا ایتینلر هلاک اولور * جوابی ویرمشلدر. شیخ محی الدین النووی حضرت لرینک روایتلرینه کوره عبدالله ابن مسعود سکنر یوز قرق سکنر حديث شریف روایت ایلمشد. مشارالیه خسته لکلرنده حضرت عمان (رضه) صورت مخصوصه ده. یانه کلوب «حال احتضارده بولنقده نه دن شکایت ایدی بیور سکنر و نهیه اشتها کن وارد؟» دیدی. جواباً «کناهمدن شکایت.

ایدییورم، رحمت‌الله‌یی ایسترم» بیوردیلر. «بر طبیب جلب
ایده‌لمی؟» دینجه «حاجت یوق، بنی خسته ایدن طبیبدیر»
جوابنده بولنشدرو. مشارالیه حضرتلرینک قیز او لادی زیاده
ایدی. حضرت عثمان (رضه) و قیزلرکزه نه بر اقدیکز؛ آنلرک
معیش‌تلری طاردر» دیسیله «بن انلره سوره واقعه‌یی تعلیم
ایلدم. بن جناب پیغمبر (صلعم) دنایشتمد که* هر کیم کیجه.
لری آقشامدن صکره سوره واقعه‌یی تلاوت
ایدرسه فقر وفاقه‌یه دوچار اولماز * جوابی ویرمشدر.
مشارالیه سحرده شودعایی او قوادر ایش: (اللهم دعوتنی
فاجیتك و امرتی فاطعتك و هذامن فاغفرلی یا راحم‌الراحین)
مائلی: * یاربی بنی دعوت ایلدک اجابت ایتمد، بکا
امر ایلدک بنده اطاعت ایتمد، بو وقت منتدر
یا راحم‌الراحین بنی عفو و مفترت ایت. ابن مسعودک
کنیه‌سی (عبدالرحمن) در.

عبدالله ابن عباس رضي الله عنه حضرتلىرى
بو ذات ملکیمات اصحاب رسول میانشده لسان احترامله
- یاد او نمیشدر .

تفسیر ، حدیث ، فقه ، حساب و فرائض مثلو علوم عالیمه
ید طولی صاحبی او لدینی بتون اصحاب کرامجه مسلمدر .
جناب نبی (صلیم) حق عالیلرنده (اللهم فقهه فی الْعِلْمِ وَ عِلْمَه
فی التأویل) دعای قدسیسیله اظهار توجه بیوردیلر . بھر تدن
مقدم شعب و بنو هاشم قبیله لری آرمه سندہ برو رشیاب کمال او لدی ،
بتون اصحابک افقیهی و مجتهد مطلقدز . و سعت معلوماتندا
کنایه او له رق ذات شریفه رینه (بھر) و (حبر الامة) دینلمسندر .
سلطان مفسریندر . حضرت عمر و عنان رضی الله عنهمانک
زمان خلافتلىرنده مقتیلک وظیفه سئی ایها ایدردی . «رسوله
اکرم بکا حکمتله دعا ایلدی» بیوردی . جناب عمر ابنه
عباسه خطاباً «فحول فقهانک اکمیلسک . عقلاء جمله مزک
احسنی سین و دیمش . مشارالیه حضرتلىرینه علوم عالیه مسائلندن
هرنه سؤال او لنسه ایدی جواب ویرمکدن عاجز قالمازدی .
حل مشکلات ایتمک او زره هر طرفدن کنندیلرینه مراجعت
وقوعه کلیر و کثرت ازدحامدن حضور عالیلرینه الیشر الیشر
کیریلریدی . بو کا ایسه ابو صالح مأمور او لمیشدى . تأویلات
و حکم قرآنیه واقف ایدی . بر کون بر سائل : «با ابن

عباس ، (کانتاریقا) الخ . آیت کریمہ سنک معنای نه در ؟ » دیدی . بیوردیلر که : * رَبَّكُمْ سما ، سما نک یاغمور ویرمامسی ، رَبُّكُمْ ارض یرک انبات ایده مامسیدر * سوز سویلدیکی وقت سامعی غشی ایدردی . بیوردی که : * ای صاحب کناه ! سن کندیکی امین بیلمه ، کناهله که اصرار ایتمش اولورسک . نتیجه که و خیم اولور * ابن ابی ملک : « مَكَاهِنُ مَكْرَمَهِ دَنْ مَدِينَةٌ مَنْوَرَهِ يَهِ ابن عباس ایله برابر کلدهک . بتون کیجه تسبیح ایدر ، نماز قیلاردى . وجه مبارکلارنده کوز یاشی اکسیک او مازدی . خشیه اللهدن صباحلره قدر ناله ؛ کریم انگیزی رفع بارکاھ احادیث ایلدی » دیشدر . نه چاره که او وجود عدیم الامثال آخر عمر نده . نور بصردن محروم او لشدەر . اطبا : « يا ابن عباس ، کوز کىزم معالجه قویغه مساعدە ایدرمیسکز ؟ بش کون قدر آبدست آلامکىز لازمەر » دیدیلر . « خیر بن نمازی ترك ایدەم . زیرا حديث شریفده وارد او لشدەرک نمازی قصدآ ترك ایدن عذاب شدیده کرقـار اولور » بیوردی . مسـعراـبـی کدام دیرکه : « ابن عباس ترجان قرآن عظیم ایدی » نور جلیل محمدی یوزنـدـنـ لـعـانـ اـیدـیـ . بـیـکـ آـلـقـیـ یـوـزـ آـلـمـشـ حـدـیـثـ روـایـتـ اـیـلـمـشـ وـکـنـدـیـلـنـدـنـ بـرـ جـوـقـ ذـوـاتـ حـدـیـثـ شـرـیـفـ نـقـلـ .

ایتمشلردر . لحیه شریفلرینی حنا ایله بو یاردى . لیله قدرک رمضان مبارکك يکرمى يدنجى كىچەسنه تصادف ايتدىكىنى بىان ايدن ابن عباسدر . بر كون حضرت نبى (صام) ابن عباسه خطاباً : «سکا بر قاج كەنە نافعه بىان ايدەيم كە دنيا و آخرتىدە باعث نجاتك اولسون» * حضرت حق تعالى دن بر شىء ئ

طلب ايدر ايسيهك مشيت الله يه التجا ايله . سکا بر نعمت احسانى مقصود الهى ايسيه آكا انسانلىر مانع اولەماز * فرح حزن ايله ، كوجلتك قولايقلەدر .

ابو نعيم حضرتلرىنىك بىيانە كورە جناب پىغمبر (صام) يد سعادتلىرىنى ابن عباسك رأس عالىلرىنىه وضع ايدرك : (الاهم اعطى الحكمة وعلم التأويل) دىه دعا اىلمىشلر وينه يد منورملرىنى ابن عباسك كوكسنه قويەرق (اللهم احسن جو فەحكمة وعلماء) بىوردىشلردر . بو دعائى عاليه مظھرىتىدىن صىكرە هر مسئلەيە جواب ويرىدى . آشىانە عرفاتىنده هر درلو طمام وفوا كە موجود بولۇر ايدى . بر كون لسان درر بارلرىنىك بر طرفە اليه اشارت بىوردەرق : * سکا يازىقلەر اولسون . خىرسو يله ، ثوابە نائل او لور سن . شرسو يلرا يسيهك نادم او لور سن *

دېه بر طرفىدىن دە آغلار ايدى . بر كون مشارا لىيە حضرتلرىنىه «خائىف كىمىدر ؟ دېيە سؤال ايدىشكە . * بىز سرە عابدى يندىركە

خشیة الله‌هندن قلب‌لری لرزه ناک او لور. آنلر او کده قبری،
آرقه ده موتی کوریرلر. جوابی ویر مشدر * بر خسته‌یی بر
دفعه زیارت سنت، صکره مستحب او لور * بیوردیلر.
مشارالیه حضرت‌لری حليم و جسور ایدی . هر کسه حسن
معامله ایدر ایدی . مدت عمر نده هیچ چ کیمسه‌یی اینجیتیه‌ام مشدر .
کوزلری اعمی اولدینی وقت صبر ایدر ، شکایتی متضمن بر
سوز کندیلرندن ایشیدیلزدی . طائفه‌ی تمش یاشنده هجرت‌دن
آلتمش سکن سنه صکره ارتحال دار نعیم ایلمشدر . رضی الله
عنه .

پیغمبر ذی‌شان علیه الصلوٰۃ والسلام افند من حضرت‌لرینک
دار بقا یه رحلت نبوی‌لرنده مشارالیه اون درت یاشنده ایدی .

عبدالله بن عمر بن العاص رضي الله عنه حضر تلري

اصحاب کرام میاننده ورع وتفوی ایه نام عالیسی شهرتیاب او لمش بر مجتهد مطلقدرو. کثیرت عبادات وطاعات ایله مشار بالبنان او لمشدرو. بر انسان ایچون لازم او لان او صاف عالیه نک جمله سنی حائز جسور، زاهد، حکیم بر ذات ایدی. کنیه سی (ابو محمد) در. پدری ایله آره سنده او ن اوچ یاش فرق واردی. فقط پدرندن اول اسلامیتی قبول ایلدی. جناب پیغمبر (صاعم) حق عالیلرندن اظهار التفات و توجه بیور دیلر. قرآن کریمی چوق تلاوت ایدرو ایدی. کونلر جه خانه سننه قبانه رق مخافه الله ایله هونکور هونکور آغلار ایدی. حضرت نبیند انک زیاده حدیث روایت ایدنلر دندندر. یدی یوز حدیث شریف روایت ایتمش و کندیسنندن ده سعید بن المسیب کی کبار محدثین روایت ایلمشلردر. فم کهربار پیغمبریدن (صلعم) شرف صادر او لان احادیث شریفه یی ینه اذن پیغمبری (صلعم) ایله یازارددی. پدری قوم نجیب قریشدن بر قیز ایله ازدواج ایتدیردی. فقط کثیرت عبادت دن زوجه سنک یوزینه بیله باقغه وقت بوله مازدی. حتی بوندن طولایی پدری طرفدن حضور رسول الله شکایت او لمشدرو.

کلات حکمت آمیزی بک جوقدر : عقلکزک ایرمديکي
 شيدئلري ترك ايديکنز * فائده سر سوز سویله ميکنز *
 مزورلك وايکي دوستك آرده سنی تفریق ایتمک غضب
 خالق جلب ايدر . اکر سر زنم پيلديکمه واقف اولسنه
 ايديکنز چوق آغلار ايديکنز . برکون ذات مبارکاريته
 شركه اک فناسى ، خيرك اک ايوسى هانگيسيدر ؟
 ديدينز * خيرك اک ايوسى لسان صادق ، صافيته مالک
 اولان وجدان ، امره طيعه در . شر لرك اک فناسى ايسه
 لسان کاذب ، فناقلب ، امره غير مطيعه در . جواب عاليستند
 بولنمشدر .

بيورديلرکه * برکون حضرت نبی (صلعم) ۵۰ يا
 رسول الله اسلامک هانگيسي خيرلیدر ! ديه صوردم .
 ققرائي اطعم ايلين و هر بيلوب بيلمديکي مسلمانه
 التفات ايذندر . بيورديلر .

سفیان بن سعد الثوری رضی اللہ عنہ

کبار تابعیندن و محدثین کرامدن بر مجتهد مطالقدور. حدیث
شریف روایتندہ پک چوق غیرت عارفانہ سی سبق ایتمشدر.
الیوم مذهب عالیسننک تابععلری قلاماشدر. متقی، سنجی، صبور
برزا هد حقیقت آشنا ایدی. طقس ان یدی سنہ هجریہ سنندہ
قدمنهاده عالم شهود اولمشدر. یوز الای بثن سنہ سنندہ کوفه دن
بصریہ عنیت ایلدی. یوز آلمیش برده حفرہ سعادتہ چکلمشدره
نام عالیسی قلوب امته جایکیر اولان بر مجتهد ذی اقتدار
و زمانندہ ناسک اعماقی و افقهی ایدی. ایراد ایلدیک کلمات
حکمت آموزدلداده ارباب عرفاندر: * بر کیمسه یکرمی سنہ
تحصیل ایتمینجہ تفسیر و حدیث شریفہ ال او زا تمام ملیدر.

* بر قومک علماسی ارتکاب فسق ایدرسه جهلا سی
نه یا پعاز؟ * اکر انسانلرک اغراض دنیادن عاری
اوله رق تحصیل علم ایده جکلرینه امین اولسہ ایدم
رضاء اللہ خانہ لرینه کیدر، تعلیم ایدر ایدم * سنندہ